

ประกาศ

งานประกันคุณภาพการศึกษาขอแจ้งปิดรับ การจัดทำ/แก้ไข/ยกเลิก คู่มือปฏิบัติงาน
ตั้งแต่วันที่ 19 พฤศจิกายน 2564

เพื่อเตรียมความพร้อมด้านเอกสารทุกฉบับ สำหรับการตรวจติดตาม
จากสถาบันรับรองมาตรฐานระบบไอเอสโอ (สรอ.)

บทความเรื่อง The Coming Disruption ของ James D. Walsh ที่ลงใน Nymag.com (How Coronavirus Will Disrupt Future Colleges & Universities) เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2563 ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญไว้ว่าขณะที่เกิดโรคระบาด Covid-19 ขึ้น บริษัทยักษ์ใหญ่ด้านเทคโนโลยีได้จับมือเข้าร่วมกับมหาวิทยาลัยชั้นนำของสหรัฐอเมริกาอย่างชัดเจนมากขึ้นแล้ว เช่น MIT@Google, Istanford, Harvard x Facebook เป็นต้น การร่วมมือเป็นหุ้นส่วนนี้ทำให้สามารถออกหลักสูตรในลักษณะ Hybrid Online-offline Degrees ซึ่งจะเป็นปรากฏการณ์สำคัญในการเขย่าวงการอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกาและของโลก มีการคาดการณ์ว่าหากมหาวิทยาลัยในรูปแบบเดิม (Brick-and-mortar Universities) ไม่สามารถหาผู้เข้าเรียนได้จำนวนมากๆ เหมือนเดิมและปรับตัวไม่ได้อาจจะต้องปิดตัวออกจากวงการนี้ไปในอีกไม่นาน

เอาแค่ตอนนี้ระหว่างเกิดโรคระบาด บรรดามหาวิทยาลัยต่างๆ เกิดความปั่นป่วนขึ้น และกำลังคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้นและต้องทำอะไรหากนักศึกษาเดิมไม่กลับมาในปีหน้า หรือสำหรับนักศึกษาใหม่ที่รับเข้าเรียนแล้วเขาไม่ยอมมา การที่ “เด็กไม่จ้อ มหาวิทยาลัย” เป็นสิ่งที่คนมหาวิทยาลัยไม่เคยเห็นมาก่อนตลอดช่วงชีวิตของเขา (อันที่จริงมันมี Weak Signal มาก่อนแล้วที่ บรรดานักเทคโนโลยีระดับโลกที่เป็นเจ้าของนวัตกรรมสำคัญและกลายเป็นมหาเศรษฐีของโลก ออกจากการเรียนกลางคันมาแล้ว แต่มหาวิทยาลัยไม่มี Foresight ที่จะจับมาพิจารณาเอง) รวมทั้ง “ลัทธิการบูชาปริญญา” ที่ช่วยเสริมคุณค่าการมีมหาวิทยาลัยก็จะมีคุณค่าลึกลับที่น้อยลงทุกขณะทั้งหมดนี้ล้วนแต่กำลังสร้างความหวั่นเกรงแก่มหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วโลก และความอลหม่าน ในขณะนี้ก็คือ “จริงหรือ?” หรือ “เราจะไปทางไหนดี?” “ใช่หรือทางนี้?”

ผลที่กำลังจะตามมาของ Covid-19 ก็คือ ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ผู้คนจะใช้จ่ายเงินอย่างระมัดระวังมากขึ้น ค่าเทอมในรูปแบบเดิมของมหาวิทยาลัยอาจถูกตั้งคำถามว่าเหมาะสมหรือไม่กับการต้องเรียนแบบ Online ที่ผู้ปกครองอาจมองว่าไม่คุ้มค่าเลย เพราะลูกๆ ต้องอยู่บ้าน และดูแลจอ Screen ของคอมพิวเตอร์ จะมีเสียงเรียกร้องให้มหาวิทยาลัยลดค่าเรียนลงมา ซึ่งมหาวิทยาลัยบางแห่งก็จะตัดสินใจยากมาก เพราะทราบต้นทุนของตนเองดี หากในอนาคตอันใกล้มีมหาวิทยาลัยที่ทำหลักสูตรได้ดีเป็นที่ต้องการและราคาถูกจะเกิดคลื่นการเคลื่อนย้ายนักศึกษาครั้งใหญ่หากมหาวิทยาลัยไม่ปรับตัว หรือไม่มีความสามารถในการปรับตัว และก็จะเกิด “Zombie Universities” ขึ้น จนถึงต้องเลิกกิจการ ในสหรัฐอเมริกามีการคาดการณ์ว่ามหาวิทยาลัยอันดับที่ 50 จนถึงอันดับที่ 1,000 มีความเสี่ยงสูงที่จะอยู่ไม่รอด

ข้อคิดสำหรับมหาวิทยาลัย แม้ว่ามหาวิทยาลัยของไทยจะไม่ได้เป็นเลิศในอันดับต้นๆ ของโลก แต่เรามีภารกิจที่ต้องพัฒนาบุคลากรของไทยให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ ของโลก และเป็นแรงงานที่มีความรู้ความสามารถเพื่อเป็นปัจจัยการผลิตที่ดี เป็นกำลังสำคัญในการยกระดับระบบอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจไทยและอยู่ใน “บริบท” ที่เหมาะสมกับประเทศของเรา จากข้อสังเกตและความเห็นส่วนตัวบางประการ มีคำแนะนำต่อการปรับตัวของมหาวิทยาลัยไทย ดังนี้

1) **หยุดหรือลดกำลังสร้างสินทรัพย์ถาวรที่ไม่จำเป็น** มีข้อสังเกตว่า มหาวิทยาลัยของไทยมักชอบสร้างถาวรวัตถุ เพื่อรองรับการเรียนการสอนของคณะวิชาต่างๆ ที่ต้องการตกแต่ง “อาณาจักร” โดยอ้างความต้องการพัฒนาความกว้างและลึกของศาสตร์ในสาขานั้นๆ ซึ่งที่ผ่านมาก็มีพอสมควรแล้ว สิ่งที่ขาด มากกว่าในขณะนี้ก็คือ การพัฒนา “Knowledge Software” โดยเฉพาะในลักษณะที่จะตอบโจทย์โลกอุตสาหกรรม 4.0 และในลักษณะบูรณาการกับศาสตร์อื่นๆ ทั้งนี้ต้องยอมรับความเป็นจริงว่าระบบคณะวิชาในอนาคตอาจไม่ได้เป็นในลักษณะเหมือนทุกวันนี้ การมี Physical Assets มากเกินไป จะทำให้มีค่าเสื่อมราคา ค่าเสียโอกาส ทำให้มีต้นทุนทางการเงินสูง

2) **ต้องร่วมมือกับธุรกิจอุตสาหกรรมภายนอกมากขึ้น** และในมิติแบบใหม่ มหาวิทยาลัยต้องมองว่าธุรกิจในอนาคตต่างๆ คือ “หุ้นส่วน” เพราะนักธุรกิจหรือผู้ประกอบการเองก็ถูกคุกคามจากเดิมซึ่งทำธุรกิจในโลก 3.0 และต้องการอยู่รอดหรือเกิดใหม่บนโลก 4.0 การขับเคลื่อนธุรกิจบนโลกใหม่มีปัจจัยหลายอย่างที่ความต้องการจากมหาวิทยาลัย เช่น การพัฒนานวัตกรรมสินค้าและบริการ การมีแรงงานยุคใหม่ที่มีประสิทธิภาพที่พร้อมจะใช้ที่ทำงานบนธุรกิจใหม่ที่กำลังปรับตัวของเขาให้เป็น “Real and experience labs” เพื่อเรียนรู้ไปด้วยกันพัฒนาและปรับหลักสูตรไปด้วยกัน ซึ่งมหาวิทยาลัยจะต้องยอมรับที่จะออกจากกรอบแบบเดิมในการพัฒนาหลักสูตรและองค์ความรู้

3) **มองฐานลูกค้าให้กว้างขวางกว่าเดิมนอกจากเยาวชน** ไปสู่แรงงานที่ต้องการปรับทักษะเข้าสู่โลกใหม่ ด้วยการเคลื่อนตัวเข้าสู่โลกอุตสาหกรรม 4.0 และภัยคุกคามจากเหตุการณ์ Covid-19 กระทบต่อทุกวงการ จะมีความต้องการพัฒนาความรู้ทักษะในรูปแบบใหม่เพื่อเข้าสู่โลกใหม่ ซึ่งต้องการแรงงานที่มีความรู้ความสามารถแบบใหม่ มหาวิทยาลัยควรออกจากรูปแบบการดำเนินงานเดิมที่ตั้งรับรอเยาวชนที่จะเข้าสู่ระบบ Degree เท่านั้น แต่ควรเป็นศูนย์กลาง Re-skill และ Up-skill ให้กับแรงงานเดิมในประเทศ ซึ่งมีอยู่ไม่ต่ำกว่า 40 ล้านคน ซึ่งจะเป็นตลาดใหม่ทดแทนโครงสร้างประชากรเยาวชนซึ่งมีส่วนลดลง แต่เป็นการใช้โอกาส “Life-long Learning” ที่เป็นกระแสที่มาพอดีที่กล่าวมาถือว่าเป็นตัวอย่าง ซึ่งเชื่อว่ามหาวิทยาลัยมีคนดี และคนเก่งในระดับมันสมองที่เข้าใจสภาพปัญหาได้ดี ลองระดมสมองกัน และช่วยดำเนินการกันไป เพื่อให้มหาวิทยาลัยไทยของเราผ่านพ้นกระแสการเปลี่ยนแปลงนี้ไปได้อย่างราบรื่น

ที่มา : จาก “forbes.com , nymag.com” โดย ดร.กฤษฎา เสกตระกูล, CFP® (รองผู้จัดการหัวหน้าสายงานพัฒนา

ความยั่งยืนตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย), เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2564,

จาก <https://www.set.or.th/set/enterprise/article/detail.do?contentId=7111>

